

PREDSTAVITVENI ZBORNIK
DRUGOSTOPENJSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM *FILOZOFIJA*
FILOZOFSKE FAKULTETE UNIVERZE V LJUBLJANI
ŠTUDIJSKO LETO 2021/22

1. Podatki o študijskem programu

*Drugostopenjski dvopredmetni pedagoški študijski program **Filozofija** traja 2 leti in obsega 120 kreditnih točk po ECTS.*

Študijski program vsebuje naslednje smeri:

- **Filozofija – enopredmetna smer**
- **Filozofija – dvopredmetna smer**
- **Filozofija – dvopredmetna pedagoška smer**

Po končanem študiju pridobi diplomant/ka naslednje strokovne naslove:

| | | |
|--|--|------------------------|
| Filozofija – enopredmetna smer | magister filozofije magistrica filozofije | mag. fil. |
| Filozofija – dvopredmetna smer | magister filozofije in ... magistrica filozofije in ... <i>Polni naslov je odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.</i> | mag. fil. in ... |
| Filozofija – dvopredmetna pedagoška smer | magister profesor filozofije in ... magistrica profesorica filozofije in ... <i>Polni naslov je odvisen od vsakokratnega individualnega izbora druge študijske discipline.</i> | mag. prof. fil. in ... |

2. Temeljni cilji programa in splošne kompetence, ki se pridobijo s programom

Temeljni cilji programa

Študentke in študenti v okviru drugostopenjskega študijskega programa »Filozofija« z intenzivnim in poglobljenim študijem ponujenih filozofskih vsebin širijo in nadgrajujejo svoje znanje o filozofski problematiki iz različnih teoretskih ter metodoloških pristopov. S podrobnim razčlenjevanjem izbranih filozofskih problemov in oblikovanjem njihovih rešitev, z refleksijo miselno zahtevnih filozofemov, z branjem, analizo in interpretacijo temeljnih filozofskih besedil in skrbno presojo njihovih kompleksnih argumentov ter kritično uporabo strokovne literature

razvijajo veščine, potrebne za samostojno znanstveno-raziskovalno delo na področju filozofije, pa tudi na ostalih znanstvenih področjih, ter sposobnost oblikovanja odgovorov ali stališč do temeljnih filozofskih vprašanj in problemov.

Cilj študijskega programa je, da po uspešnem zaključku diplomantke in diplomante usposobi za delo na raziskovalnih in izobraževalnih institucijah ali za samostojno publicistično delo v knjižnicah, uredništvih založniških in medijskih hiš ter drugih kulturnih ustanovah, ki se ukvarjajo s spremljanjem, raziskovanjem in negovanjem svetovne in domače filozofske in splošno humanistične dediščine.

Diplomanti in diplomantke so usposobljeni tudi za poučevanje v osnovnih in srednjih šolah ter v drugih izobraževalnih ustanovah. Poleg tega lahko načrtujejo in izvajajo najzahtevnejša dela v različnih šolskih in obšolskih dejavnostih (velja za smer: Filozofija dvopredmetna pedagoška).

Splošne kompetence

Splošne kompetence, ki se pridobijo s programom:

- samostojna uporaba in primerjalna analiza virov in informacij,
- uporaba sodobnih metod informacijske tehnologije,
- zmožnost razumevanja in razlage temeljnih filozofskih besedil,
- zmožnost samostojnega kritičnega mišljenja in avtonomne presoje ter odprtost za drugačne poglede, stališča, rešitve itn.,
- zmožnost uporabe interdisciplinarnega znanja,
- poznavanje in uporaba metodologije znanstvenega raziskovanja.

Magistrant/-ka pedagoške smeri si pridobi naslednje splošne učiteljske kompetence na področju poučevanja filozofije:

Vodenje razreda in komunikacija:

- učinkovito komuniciranje z učenci in razvijanje pozitivnih odnosov z njimi;
- oblikuje spodbudno učno okolje in skupnost učencev, v kateri se ceni različnost in v katerih se učenci počutijo sprejete, varne in samozavestne;
- spoštovanje osebne, kulturne, socialne in druge danosti učencev;
- sposobnost motiviranja učencev;
- enakopravna obravnava vseh učencev ob upoštevanju individualnih posebnosti (učni stili, posebne potrebe);
- oblikuje jasna pravila za vedenje in disciplino v razredu (pravila temeljijo na spoštovanju vseh udeležencev);
- prepoznava učence s posebnimi potrebami, njihova močna in šibka področja, prilagaja delo njihovim zmožnostim in po potrebi sodeluje z ustreznimi strokovnjaki in ustanovami;
- spodbujanje vedenja in vrednot pri učencih z lastnim vzorom.

Učinkovito poučevanje:

- poznavanje, kritično vrednotenje in izvajanje predpisanega kurikuluma angleščine;

- razumevanje in uporaba metodologij tujejezikovnega poučevanja glede na potrebe učencev in cilje pouka;
- sposobnost uspešnega načrtovanja pouka;
- kritična izbira, prirejanje in ustvarjanje različnih učnih gradiv in virov;
- uporaba ustreznih tehnik vodenja razreda in organizacije učnih aktivnosti;
- ustrezna uporaba ciljnega jezika pri delu z učenci;
- uporaba IKT;
- poznavanje in ustrezna sistematična uporaba načel preverjanja in ocenjevanja tujejezikovnega znanja posameznega učenca v skladu z učnimi cilji.

Vrednotenje in ocenjevanje napredka učencev:

- poznavanje in ustrezna sistematična uporaba načel preverjanja in ocenjevanja tujejezikovnega znanja posameznega učenca v skladu z učnimi cilji;
- ustrezna interpretacija rezultatov preverjanja in ocenjevanja;
- ustrezno sporočanje povratnih informacij učencem, staršem in drugim;
- izboljševanje lastnega dela na podlagi informacij o napredku učencev;
- uporablja alternativnih načinov preverjanja in ocenjevanja.

Širše profesionalno delovanje:

- upoštevanje etičnih načel in zakonskih določil;
- učinkovita komunikacija s starši in predstavniki javnosti;
- uspešno sodelovanje in timsko delo s sodelavci na šoli (pedagoškimi in nepedagoškimi);
- sodelovanje s strokovnjaki z drugih institucij in iz drugih območij na področju svoje ožje in širše stroke;
- kritično vrednotenje svojega dela, uvajanje in spremljanje sprememb;
- uporaba načel pedagoškega raziskovanja za izboljšanje svojega dela.

Predmetno-specifične kompetence

Smeri: Filozofija - enopredmetna, Filozofija - dvopredmetna:

- zmožnost branja, interpretiranja, komentiranja in kritičnega ovrednotenja temeljnih filozofskih besedil,
- sposobnost ovrednotenja filozofskega dometa besedil in epistemologizacije znanja,
- poglobljeno obvladanje konceptualnega aparata različnih filozofij ter zmožnost primerjalne analize in kritičnega ovrednotenja,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju zgodovine filozofije in pri obravnavi filozofskih problemov,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju sodobnih filozofij ter primerjalne analize in refleksija na tem področju,
- sposobnost presoje evropske in svetovne intelektualne dediščine,
- zmožnost uporabe metodologije raziskovanja na področju filozofije,

- sposobnost kritične presoje sodobnih etičnih in bioetičnih dilem,
- razumevanje in uporaba temeljnih načel etike znanstvenega raziskovanja,
- zmožnost aktivnega soočanja z modnimi trendi in ideološkimi idr. pritiski na področju filozofije in humanistike ter zmožnost kritičnega ovrednotenja in argumentacije,
- sposobnost oblikovanja kompetentnega odnosa do naravnega in kulturnega okolja,
- sposobnost oblikovanja izvirnega strokovnega in znanstvenega prispevka na področju filozofije kot znanstvene discipline,
- zmožnost oblikovanja razsvetljenega in kozmopolitskega pogleda na svet.

Smer: Filozofija - dvopredmetna pedagoška

- sposobnost povezovanja filozofskih spoznanj s spoznanji naravoslovnih, družboslovnih in humanističnih ved,
- sposobnost za refleksijo in analizo temeljnih konceptov na področju naravoslovnih, družboslovnih in humanističnih ved,
- zmožnost uporabe filozofske terminologije,
- zmožnost branja, razumevanja in komentiranja temeljnih filozofskih besedil,
- veščine soočanja z logičnimi in argumentacijskimi napakami ter z epistemološkimi ovirami v vsakdanjem življenju in na področju znanosti,
- poznavanje in razumevanje temeljnih konceptov zgodovine filozofije in sodobnih filozofij,
- zmožnost kritičnega mišljenja na področju zgodovine filozofije in sodobnih filozofij,
- zmožnost primerjalne analize in kritičnega ovrednotenja različnih filozofij ter veščine poučevanja različnosti,
- zmožnost uporabe filozofskega znanja in temeljnih konceptov v praksi,
- zmožnost poučevanja filozofskih, zlasti pa spoznavnoteoretskih in etičnih vsebin na različnih ravneh izobraževanja,
- zmožnost aktivnega soočanja z modnimi trendi, ideološkimi in drugimi pritiski na področjih filozofije, humanistike, pedagoških ved itn.

3. Pogoji za vpis in merila za izbiro ob omejitvi vpisa

Na drugostopenjski magistrski študijski program Filozofija se lahko vpiše, kdor je končal:

- a) študijski program najmanj prve stopnje, ovrednoten z najmanj 180 kreditnimi točkami, z istega strokovnega področja (Filozofija) ali enakovreden študijski program, pridobljen po dosedanjih predpisih v RS ali tujini;

- b) študijski program najmanj prve stopnje, ovrednoten z najmanj 180 kreditnimi točkami, z drugih strokovnih področij ali enakovreden študijski program, pridobljen po dosedanjih predpisih v RS ali tujini, če je pred vpisom opravil študijske obveznosti, bistvene za nadaljevanje študija. Te obveznosti določi predstojnik oddelka, ki izvaja program oziroma smer in obsegajo od 10 do največ 60 kreditnih točk enopredmetnega programa oziroma smeri in od 10 do največ 60 kreditnih točk skupaj na obeh dvopredmetnih programih oziroma smereh.

Kandidat oz. kandidatka lahko predpisane obveznosti opravi med študijem na prvi stopnji, v programih za izpopolnjevanje ali z opravljanjem izpitov pred vpisom v študijski program druge stopnje.

Vsaka prošnja se obravnava individualno, individualno se določita tudi obseg in vsebina dodatnih študijskih obveznosti iz temeljnih predmetov, bistvenih za študij na drugi stopnji.

Če je sprejet sklep o omejitvi vpisa, bodo

kandidati iz točke a) izbrani glede na:

- povprečna ocena na prvostopenjskem oz. dodiplomskem študiju 50% točk
- ocena diplomskega izpita oz. diplomske naloge 50% točk

kandidati iz točke b) pa glede na :

- povprečna ocena na dodiplomskem študiju 30% točk
- ocena diplome 30% točk
- ocena diferencialnih izpitov 40% točk

4. Merila za priznavanje znanj in spretnosti, pridobljenih pred vpisom v program

Kandidatom in kandidatkam se lahko priznavajo znanja, usposobljenosti in zmožnosti, ki jih je kandidat/ka pridobil/a pred vpisom v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja in ki po vsebini in zahtevnosti v celoti ali deloma ustrezajo splošnim oziroma predmetno-specifičnim kompetencam, določenim s študijskim programom in učnimi načrti.

Študentje oz. študentke znanja, pridobljena v različnih oblikah formalnega in neformalnega izobraževanja ter izkustvenega učenja (portfolio, projekti, objave avtorskih del ipd.), izkažejo s spričevali in drugimi listinami, iz katerih je razvidna vsebina in obseg vloženega dela študenta.

Priznana znanja, usposobljenosti oz. zmožnosti se lahko upoštevajo kot opravljene študijske obveznosti znotraj vseh delov študijskega programa. Iz njih morata biti jasno razvidna tako vsebina kot obseg vloženega dela študenta, da se lahko znanja ovrednotijo s kreditnimi točkami. Na podlagi individualnih dokumentiranih vlog študentov oz. študentk o priznavanju in vrednotenju tako pridobljenih znanj, usposobljenosti in zmožnosti odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje Filozofske fakultete na predlog posameznega oddelka. Ob tem upošteva Pravilnik o postopkih in merilih za priznavanje neformalno pridobljenega znanja in spretnosti Univerze v Ljubljani.

5. Pogoji za napredovanje po programu

a) Pogoji za napredovanje iz letnika v letnik

Za napredovanje **iz prvega v drugi letnik** mora študent oz. študentka v celoti opraviti vse študijske obveznosti 1. letnika v tolikšnem obsegu, da doseže najmanj 90 odstotkov KT, predpisanih s predmetnikom in posameznimi učnimi načrti za prvi letnik, v obsegu 54 KT od 60 KT.

V primeru izjemnih okoliščin (določenih v Statutu UL), pa se lahko na podlagi rešene prošnje vpišejo v višji letnik tudi tisti študentje, ki so opravili 85 odstotkov obveznosti (torej dosegli 51 KT). O tem vpisu odloča Odbor za študentska vprašanja in usmerjanje, pri čemer lahko oddelek poda posvetovalno mnenje.

b) Pogoji za ponavljanje letnika

Študent oz. študentka, ki ni opravil oz. opravila vseh študijskih obveznosti za vpis v višji letnik, določenih s študijskim programom, ima možnost, da v času študija enkrat ponavlja letnik. Pogoji za ponavljanje letnika so opravljene študijske obveznosti posameznega letnika v obsegu:

- 15 KT (25%) za smer Filozofija enopredmetna,
- 15 KT (25%) skupaj na obeh dvopredmetnih programih oz. smereh za smeri Filozofija dvopredmetna in Filozofija dvopredmetna pedagoška.

V primeru, da je študent vpisan na dvopredmetna programa/smeri, ki ju izvajajo različne članice UL, velja kot pogoj za napredovanje oz. ponavljanje tisti pogoj, ki zahteva doseženo višje število KT. Če posamezen dvopredmetni program/smer vsebuje še dodatni pogoj za napredovanje/ponavljanje, pa mora študent izpolniti tudi tega.

6. Pogoji za dokončanje študija

Za dokončanje študija mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti, kot so določene z akreditiranim predmetnikom in učnimi načrti posamezne smeri v študijskem programu, v skupnem obsegu 120 kreditnih točk po ECTS (enopredmetna smer) in 60 kreditnih točk po ECTS (dvopredmetna smer).

Študenti dvopredmetnih smeri morajo za dokončanje celotnega študija opraviti tudi vse obveznosti pri drugi disciplini v skupnem obsegu 60 KT, skupaj torej 120 KT.

7. Prehodi med študijskimi programi

Prehajanje med programi se ureja skladno z veljavnimi Merili za prehode med študijskimi programi in Statutom UL. O vlogah študentov za prehod med programi odloča pristojni organ fakultete na predlog oddelka po postopku, ki je določen v Statutu UL.

Na enak način se urejajo tudi prehodi med smermi študijskih programov.

8. Načini ocenjevanja

Načini ocenjevanja posameznih predmetov so določeni za vsak predmet v učnih načrtih. Obsegajo ustne in pisne izpite, kolokvije, teste, seminarske naloge, ustne predstavitve ipd. Ocenjevalna lestvica je od 6-10 (pozitivno) in 5 (negativno). Pri ocenjevanju se upošteva Statut UL in izpitni režim FF.

Ocenjevalna lestvica:

- | | | |
|----|---|---|
| 10 | - | izjemno znanje brez ali z zanemarljivimi napakami |
| 9 | - | zelo dobro znanje z manjšimi napakami |
| 8 | - | dobro znanje s posameznimi pomanjkljivostmi |
| 7 | - | dobro znanje z več pomanjkljivostmi |
| 6 | - | znanje ustreza le minimalnim kriterijem |
| 5 | - | znanje ne ustreza minimalnim kriterijem |

9. Predmetnik študijskega programa s predvidenimi nosilci predmetov

FILOZOFIJA – ENOPREDMETNA SMER

1. letnik

| Zap. št. | Ime predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|----------|-----------------------------|----------|---------------|------------|-----------|---------------|----------------|--------------------------|-------------|-----------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1. | Izbirni predmeti – sklop I | različni | 150 | 150 | 30 | | | 420 | 750 | 25 | zimski |
| 2. | Zunanji izbirni predmet | različni | 15 | 15 | | | | 60 | 90 | 3 | zimski/letni/celoletni |
| 3. | Izbirni predmeti – sklop II | različni | 180 | 150 | 60 | | | 570 | 960 | 32 | letni |
| SKUPAJ | | | 345 | 315 | 90 | | | 1050 | 1800 | 60 | |

2. letnik

| Zap. št. | Ime predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|----------|-----------------------------|----------|---------------|------------|-----------|---------------|----------------|--------------------------|-------------|-----------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1. | Izbirni predmeti – sklop I | različni | 105 | 105 | 30 | | | 330 | 570 | 19 | zimski |
| 2. | Priprava magistrske teme | | | | | | | 150 | 150 | 5 | zimski |
| 3. | Zunanji izbirni predmet | različni | 15 | 15 | | | | 60 | 90 | 3 | zimski/letni/celoletni |
| 4. | Izbirni predmeti – sklop II | različni | 45 | 45 | | | | 150 | 240 | 8 | |
| 5. | Magistrsko delo E | | | | | | | 750 | 750 | 25 | |
| SKUPAJ | | | 165 | 165 | 30 | | | 1440 | 1800 | 60 | |

FILOZOFIJA – DVOPREDMETNA SMER

1. letnik

| Zap. št. | Ime predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|----------|-----------------------------|----------|---------------|------------|-----------|---------------|----------------|--------------------------|------------|-----------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1. | Izbirni predmeti – sklop I | različni | 60 | 60 | 30 | - | - | 210 | 360 | 12 | zimski |
| 2. | Zunanji izbirni predmet | različni | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 | zimski/letni/celoletni |
| 3. | Izbirni predmeti – sklop II | različni | 90 | 60 | 60 | - | - | 240 | 450 | 15 | letni |
| SKUPAJ | | | 165 | 135 | 90 | | | 510 | 900 | 30 | |

2. letnik

| Zap. št. | Ime predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|----------|--|----------|---------------|-----------|------|---------------|----------------|--------------------------|------------|-----------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1. | Izbirni predmeti – sklop I | različni | 60 | 60 | - | - | - | 180 | 300 | 10 | zimski |
| 2. | Magistrsko delo - priprava magistrske teme | | - | - | - | - | - | 90 | 90 | 3 | zimski |
| 3. | Izbirni predmeti – sklop II | različni | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 | letni |
| 4. | Magistrsko delo D | | - | - | - | - | - | 360 | 360 | 12 | letni |
| SKUPAJ | | | 90 | 90 | | | | 720 | 900 | 30 | |

Izbirni predmet – sklop I

| Zap. št. | Učna enota | Nosilec | Kontaktne ure | | | | | Sam. delo študenta | Ure skupaj | ECTS |
|----------|--------------------------------|----------------------------|---------------|------|------|---------------|---------------|--------------------|------------|------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. š. | | | |
| 1. | Filozofija kognitivne znanosti | red. prof. dr. Olga Markič | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |

| | | | | | | | | | | |
|-----|--|----------------------------------|----|----|----|---|---|----|-----|---|
| 2. | Filozofija prostora in časa | red. prof. dr. Olga Markič | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 3. | Filozofija umetnosti in kulture | doc. dr. Valentina Hribar Sorčan | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 4. | Interpretacije grške filozofije | red. prof. dr. Franci Zore | 30 | 30 | 30 | - | - | 90 | 180 | 6 |
| 5. | Izbrana poglavja iz azijskih filozofij | doc. dr. Nina Petek | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 6. | Izbrana poglavja iz novoveške filozofije | red. prof. dr. Miran Božovič | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 7. | Izbrana poglavja iz poststrukturalizma in psihoanalize | red. prof. dr. Eva Dolar Bahovec | 30 | 30 | 30 | - | - | 90 | 180 | 6 |
| 8. | Kritična teorija družbe | red. prof. dr. Zdravko Kobe | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 9. | Praktična etika | izr. prof. dr. Igor Pribac | 15 | 15 | 30 | - | - | 60 | 120 | 4 |
| 10. | Sodobna metafizika | izr. prof. dr. Vojko Strahovnik | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 11. | Wittgenstein in sodobna filozofija | doc. dr. Borut Cerkovnik | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |

Izbirni predmet – sklop II

| Zap. št. | Učna enota | Nosilec | Kontaktne ure | | | | | Sam. delo študenta | Ure skupaj | ECT S |
|----------|--|------------------------------------|---------------|------|------|---------------|---------------|--------------------|------------|-------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. š. | | | |
| 1. | Čustva in spoznanje | red. prof. dr. Olga Markič | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 2. | Fenomenologija in filozofija religije | red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje | 30 | 30 | 30 | - | - | 90 | 180 | 6 |
| 3. | Fenomenološka in kulturna hermenevtika | red. prof. dr. Dean Komel | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 4. | Filozofski problemi sodobne logike | doc. Maja Malec, Ph.D. (ZDA) | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 5. | Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije | red. prof. dr. Zdravko Kobe | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |

| | | | | | | | | | | |
|-----|---|------------------------------------|----|----|----|---|---|----|-----|---|
| 6. | Izbrane teme sodobnih filozofij | red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 7. | Sodobna moralna filozofija | red. prof. dr. Matjaž Potrč | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 8. | Sodobna politična filozofija | izr. prof. dr. Igor Pribac | 45 | 15 | 30 | - | - | 90 | 180 | 6 |
| 9. | Sodobni problemi etike | red. prof. dr. Borut Ošljaj | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |
| 10. | Filozofija in psihoanaliza | red. prof. dr. Mladen Dolar | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 11. | Znanost, tehnologija in človeško izkustvo | doc. dr. Sebastjan Vörös | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 |

FILOZOFIJA – DVOPREDMETNA PEDAGOŠKA SMER

1. letnik

| Zap. št. | Ime predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|---------------|-------------------------------|------------------------------|---------------|--------------|-------------|---------------|----------------|--------------------------|------------|-----------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1. | Skupni del pedagoškega modula | različni | 75 | 42,5 | 32,5 | - | - | 210 | 360 | 12 | celoletni |
| 2. | Kritična teorija družbe | red. prof. dr. Zdravko Kobe | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 | zimski |
| 3. | Didaktika filozofskih praks | red. prof. dr. Marjan Šimenc | 30 | 15 | - | - | - | 75 | 120 | 4 | zimski |
| 4. | Strokovni izbirni predmet 1 | različni | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 | zimski |
| 5. | Sodobni problemi etike | red. prof. dr. Borut Ošljaj | 30 | 30 | - | - | - | 90 | 150 | 5 | letni |
| 6. | Strokovni izbirni predmet 2 | različni | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 | letni |
| SKUPAJ | | | 180 | 132,5 | 32,5 | - | - | 555 | 900 | 30 | |

2. letnik

| Zap. št. | Ime predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|----------|---------------------------------|------------------------------|---------------|-----------|-----------|---------------|----------------|--------------------------|------------|-----------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1. | Praktična etika | izr. prof. dr. Igor Pribac | 15 | 15 | 30 | - | - | 60 | 120 | 4 | zimski |
| 2. | Didaktika filozofije in etike | red. prof. dr. Marjan Šimenc | 30 | 15 | 45 | - | - | 150 | 240 | 8 | zimski |
| 3. | Strokovni izbirni predmet 3 | različni | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 | zimski |
| 4. | Pedagoškega praksa - filozofija | red. prof. dr. Marjan Šimenc | - | - | - | - | 30 | 150 | 180 | 6 | letni |
| 5. | Magistrsko delo DP | različni | - | - | - | - | - | 270 | 270 | 9 | letni |
| SKUPAJ | | | 75 | 30 | 75 | - | 30 | 690 | 900 | 30 | |

Strokovni izbirni predmet 1 in 3

| Zap. št. | Učna enota | Nosilec | Kontaktne ure | | | | | Sam. delo študenta | Ure skupaj | ECTS |
|----------|---|----------------------------------|---------------|------|------|---------------|---------------|--------------------|------------|------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. š. | | | |
| 1. | Filozofija kognitivne znanosti DP | red. prof. dr. Olga Markič | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 2. | Filozofija umetnosti in kulture DP | doc. dr. Valentina Hribar Sorčan | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 3. | Interpretacije grške filozofije DP | red. prof. dr. Franci Zore | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 4. | Izbrana poglavja iz novoveške filozofije DP | red. prof. dr. Miran Božovič | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 5. | Izbrana poglavja iz poststrukturalizma in psihoanalize DP | red. prof. dr. Eva Dolar Bahovec | 15 | - | 15 | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 6. | Sodobna metafizika DP | izr. prof. dr. Vojko Strahovnik | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 |

| | | | | | | | | | | |
|----|---------------------------------------|--------------------------|----|----|---|---|---|----|----|---|
| 7. | Wittgenstein in sodobna filozofija DP | doc. dr. Borut Cerkovnik | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
|----|---------------------------------------|--------------------------|----|----|---|---|---|----|----|---|

Strokovni izbirni predmet 2

| Zap. št. | Učna enota | Nosilec | Kontaktne ure | | | | | Sam. delo študenta | Ure skupaj | ECT S |
|----------|---|------------------------------------|---------------|------|------|---------------|---------------|--------------------|------------|-------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. š. | | | |
| 1. | Čustva in spoznanje | red. prof. dr. Olga Markič | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 2. | Fenomenologija in filozofija religije DP | red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 3. | Kulturna hermenevtika | red. prof. dr. Dean Komel | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 4. | Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije DP | red. prof. dr. Zdravko Kobe | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 5. | Sodobna moralna filozofija DP | red. prof. dr. Matjaž Potrč | 30 | - | - | - | - | 60 | 90 | 3 |
| 6. | Znanost, tehnologija in človeško izkustvo DP | doc. dr. Sebastjan Vörös | 15 | 15 | - | - | - | 60 | 90 | 3 |

SKUPNI DEL PEDAGOŠKEGA MODULA (na vsakega od dveh dvopredmetnih študijskih programov ali dvopredmetnih pedagoških smeri odpade 50 % vsebin pedagoškega modula)

| Zap. št. | Ime Predmeta | Nosilci | Kontaktne ure | | | | | Samostojno delo študenta | Ure skupaj | ECTS | Semester (zimski, letni, celoletni) |
|----------|-------------------------|--|---------------|------|------|---------------|----------------|--------------------------|------------|------|-------------------------------------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. št. | | | | |
| 1 | Psihologija za učitelje | red. prof. dr. Cirila Peklaj, red. prof. dr. Melita Puklek Levpušček | 45 | 30 | 15 | | | 120 | 210 | 7 | C |
| 2 | Pedagogika | red. prof. dr. Robi | 30 | 10 | 5 | | | 45 | 90 | 3 | Z |

| | | | | | | | | | | | |
|--------|---------------------------|--------------------------------------|-----|----|----|--|--|-----|-----|----|---|
| | | Kroflič | | | | | | | | | |
| 3 | Didaktika | izr. prof. dr. Damijan Štefanc | 30 | | 30 | | | 90 | 150 | 5 | Z |
| 4 | Andragogika | red. prof. dr. Monika Govekar Okoliš | 15 | 15 | | | | 60 | 90 | 3 | L |
| 5 | Opazovalna praksa* | različni | | | 15 | | | 45 | 60 | 2 | L |
| 6 | Obvezni izbirni predmet** | različni | 30 | 30 | | | | 60 | 120 | 4 | L |
| SKUPAJ | | | 150 | 85 | 65 | | | 420 | 720 | 24 | |

* Opazovalna praksa

| Zap. št. | Predmet | Nosilec | Kontaktne ure | | | | | Sam. delo študenta | Ure skupaj | ECTS |
|----------|-----------------------------------|---|---------------|------|------|---------------|---------------|--------------------|------------|------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. š. | | | |
| 1 | Opazovalna praksa pri didaktiki | izr. prof. dr. Damijan Štefanc | - | - | 15 | - | - | 45 | 60 | 2 |
| 2 | Opazovalna praksa pri psihologiji | red. prof. dr. Cirila Peklaj, red. prof. dr. Melita Puklek Levpušček | - | - | 15 | - | - | 45 | 60 | 2 |
| 3 | Opazovalna praksa pri pedagogiki | red. prof. dr. Robi Kroflič | - | - | 15 | - | - | 45 | 60 | 2 |
| 4 | Opazovalna praksa pri andragogiki | red. prof. dr. Monika Govekar Okoliš | - | - | 15 | - | - | 45 | 60 | 2 |

** Obvezni izbirni predmet

| Zap. št. | Predmet | Nosilec | Kontaktne ure | | | | | Sam. delo študenta | Ure skupaj | ECTS |
|----------|-----------------------------|---|---------------|------|------|---------------|---------------|--------------------|------------|------|
| | | | Pred. | Sem. | Vaje | Klinične vaje | Druge obl. š. | | | |
| 1 | Humanistika in družboslovje | red. prof. dr. Milica Antić Gaber, izr. prof. dr. Anja Zalta Bratuž, | 30 | 30 | - | - | - | 60 | 120 | 4 |

| | | | | | | | | | | |
|---|-----------------------------|--|----|----|---|---|---|----|-----|---|
| | | red. prof. dr. Eva D. Bahovec, red. prof. dr. Zdravko Kobe, izr. prof. dr. Igor Pribac | | | | | | | | |
| 2 | Slovenščina za učitelje | red. prof. dr. Simona Kranjc | 30 | 30 | - | - | - | 60 | 120 | 4 |
| 3 | Raziskovanje učnega procesa | izr. prof. dr. Jasna Mažgon, red. prof. dr. Cirila Peklaj, red. prof. dr. Valentin Bucik, izr. prof. dr. Gregor Sočan | 30 | 30 | - | - | - | 60 | 120 | 4 |

10. Podatki o možnostih izbirnih predmetov in mobilnosti

Zunanji izbirni predmeti so predmeti, ki jih študentka oziroma študent izbira iz študijskih programov oddelkov Filozofske fakultete in iz študijskih programov katere druge fakultete ali univerze v Sloveniji ali v tujini. Predmeti morajo biti kreditno ovrednoteni.

11. Kratka predstavitev posameznega predmeta

Filozofija kognitivne znanosti (5 KT) in Filozofija kognitivne znanosti DP (3 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Olga Markič

Slušatelji spoznajo interdisciplinarno področje kognitivnih znanosti, ki kot osrednje discipline vključuje psihologijo, računalništvo (umetna inteligenca), nevroznanost, lingvistiko in filozofijo. Seznanijo se z različnimi metodami in pristopi raziskovanja kognitivnih procesov in analizirajo temeljne teoretske pojme. Spoznajo različne pristope v kognitivni znanosti: klasičen simbolni pristop, konekcionizem in modeliranje z nevronskimi mrežami, utelešena kognicija in raziskovanje umetnega življenja in robotov.

Obravnavana so še vprašanja odnosa med znanstvenimi disciplinami in teorijami (npr. vprašanje avtonomije in redukcije) ter epistemološka vprašanja, odnos med prvoosebim in tretjeosebim spoznavanjem in pristopom k raziskovanju. Pri seminarskem delu je poudarek na raziskovanju posameznih področij (kognitivnih teorij jezikoslovja, umetne inteligence, neurofilozofije (npr. svobodna volja) in neuroetike, filozofskih in etičnih implikacij sodobnih kognitivnih tehnologij).

Filozofija prostora in časa (5 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Olga Markič

Predmet razvija sistematično in poglobljeno refleksijo o prostoru/času, njuno analitično in fenomenološko obravnavo ter povezavo tako z metafiziko in kozmologijo na eni strani kakor tudi z vsakdanjim izkustvom prostora/časa na drugi.

S študijem filozofije prostora/časa se poglobi znanje filozofije narave in nekaterih sorodnih disciplin iz dodiplomskega študija, obenem pa je to priprava za bolj specializirane raziskave prostora/časa na ravni doktorskega študija. Predmet je izrazito *interdisciplinaren*, namenjen je tudi širšemu krogu študentov, tako humanistike kot naravoslovja. Predavanja obsegajo naslednje tematske sklope: 1. *Prostor in čas v antični filozofiji* (predsokratiki: *apeiron* in *sfairos*, Platonov *Timaj* in Aristotelova *Fizika*, Plotin in Avguštin o času in večnosti, Ciklični, linearni in mistični čas) 2. *Prostor in čas v renesančni in novoveški filozofiji* (Nikolaj Kuzanski: »središče je povsod, oboda ni nikjer«, neskončni univerzum Giordana Bruna, absolutni *vs.* relacijski prostor/čas: Newton in Leibniz, Kantov *a priori* prostora in časa). 3. *Prostor-čas v sodobni filozofiji in znanosti* (prostor-čas v Einsteinovi relativnostni teoriji in v kvantni mehaniki, možnost »sklenjenih časovnih zank« in logični paradoksi, anizotropija časa in vzročnos). 4. *Fenomenološki prostor/čas* (Husserl, Heidegger, Merleau-Ponty, Bachelard idr, čas, končnost in večnost, fizika in metafizika). 5. *Virtualni prostori v realnem času* (filozofska analiza virtualne (digitalne) realnosti kot našega "vzporednega", "senčnega" sveta). Seminar je namenjen predvsem filozofskemu razumevanju prostora in časa v sodobni kozmologiji: neskončnost nasproti končnosti, neevklidske geometrije, različne topologije, hiperprostor in "(mem)brane", prostor-čas in multiverzum(i), "antropično kozmološko načelo", evolucija in/ali teleologija, vloga zavesti in duha v kozmosu.

Filozofija umetnosti in kulture (5 KT)

Nosilka: doc. dr. Valentina Hribar Sorčan

Študent/ka naj bi s pomočjo tega predmeta bolj poglobljeno analiziral-a različne dimenzije kulture in umetnosti, tudi interdisciplinarno, v navezavi na sodobno znanost in tehnologijo ter industrijo (design), kot tudi bolje razumeti prežetost vsakdanjega življenja z estetiko (estetizacija). Poudarek bo na razumevanju sodobnejših teorij kulture in umetnosti 20. in 21. st. Pristop bo zajel različne filozofske usmeritve, od fenomenološke do analitične in sodobnih kognitivnih (nevroloških pristopov) ved pri razumevanju umetniške in kulturne ustvarjalnosti; predmet bo izhajal tudi iz sodobne filozofske antropologije (umetnosti) in kulturoloških vsebin.

Filozofija umetnosti in kulture DP (3 KT)

Nosilka: doc. dr. Valentina Hribar Sorčan

Poudarek bo na razvoju moderne filozofije umetnosti in estetike, skozi Kantovo in Heglovo filozofijo, zlasti na razcepu med estetiko narave in filozofijo umetnosti.

Obravnava koncepta umetnosti v razsvetljenstvu, romantiki, modernizmu, postmodernizmu in v današnjem času. Razumevanje pomena in smisla umetnosti in kulture v fenomenologiji, psihoanalizi, semiotiki, kognitivni in eksperimentalni estetiki.

Refleksija umetnosti in kulture skozi filozofsko antropologijo, kot tudi nekaterih drugih konceptov te filozofske discipline (pojem človeškosti, zavesti, nezavednega, samozavedanja, osebe, empatije, spomina).

Interpretacije grške filozofije (6 KT) in Interpretacije grške filozofije DP (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Franci Zore

Predmet posreduje možnosti interpretacije posameznih izbranih besedil iz grške filozofije in poznavanje temeljnih interpretacij skozi zgodovino filozofije s posebnim poudarkom na sodobnih interpretacijah. Študent je sposoben razumevanja besedil iz grške filozofije znotraj njenega hermenevtičnega konteksta ter razvoja njihovih interpretacij skozi zgodovino. Pozna filozofske probleme in je sposoben razvijati in uporabljati discipline, ki izhajajo iz grške filozofije.

Izbrana poglavja iz azijskih filozofij (5 KT)

Nosilka: doc. dr. Nina Petek

1. Seznanitev z izbranimi filozofskimi tradicijami in tokovi Indije, Kitajske, Japonske, Tibeta (budizem, daoizem, indijske filozofske šole idr.), ter z razvojem in oblikovanjem določenih filozofskih doktrin, idej, konceptov in medsebojnimi vplivi med posameznimi šolami.
2. Analiza narave človekove eksistencialne situacije, kot je pojmovana v posameznih filozofskih sistemih, in predočitev različnih soterioloških pristopov.
3. Proučitev različnih teorij o r(R)ealnosti, vprašanj razmerja med pojavnostjo in transcendenco, dilem spoznavanja in možnosti spoznanja, seznanitev s filozofijo jezika, antično kozmologijo ter sodobnimi filozofskimi razpravami o kozmosu, prostoru in času.
4. Spoznavanje temeljnih doktrin bogate tradicije estetike v različnih filozofskih šolah Azije ter ključne prepletenosti z metafiziko in njenimi predpostavkami.
5. Vpogled v neločljivo razmerje med duhom/umom in telesom v procesu usvajanja vrhovnega znanja.

6. Proučitev odgovorov in rešitev, ki jih na aktualne dileme, vezane predvsem na vprašanja etike in odgovornosti, ki jih odpira globalizirana svetovna realnost, ponujajo izbrane filozofske tradicije Azije.

7. Analiza različnih plasti dialoga med »Zahodom« in Azijo ter kritičen vpogled v »zahodno« percepcijo azijskih filozofskih tradicij.

Izbrana poglavja iz novoveške filozofije (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Miran Božovič

Predmet Izbrana poglavja iz novoveške filozofije obravnava zgodovino filozofskih idej v sedemnajstem in osemnajstem stoletju, ki so pomembno sooblikovale vso nadaljnjo duhovno in kulturno zgodovino Evrope. Na osnovi intenzivnega branja, podrobne analize in interpretacije vsakokrat na novo izbranih filozofskih besedil enega ali več avtorjev filozofije kontinentalnega racionalizma (Descartes, Spinoza, Leibniz) in njihovih sodobnikov (Malebranche), britanskega empirizma (Locke, Berkeley, Hume), francoskega razsvetljenstva (Bayle, Diderot) in britanskega utilitarizma (Bentham) predmet prinaša poglobljen zgodovinski in problemski presek vodilnih idej osrednjih novoveških filozofemov.

Izbrana poglavja iz novoveške filozofije DP (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Miran Božovič

Predmet na osnovi intenzivnega branja, podrobne analize in interpretacije vsakokrat na novo izbranih filozofskih besedil enega ali več avtorjev filozofije kontinentalnega racionalizma (Descartes, Spinoza, Leibniz) in njihovih sodobnikov (Malebranche), britanskega empirizma (Locke, Berkeley, Hume), francoskega razsvetljenstva (Bayle, Diderot) in britanskega utilitarizma (Bentham) prinaša poglobljen zgodovinski in problemski presek vodilnih idej filozofije 17. in 18. stoletja. Obravnavani tematski sklopi vključujejo: metafizika in naravoslovje v obdobju znanstvene revolucije 17. stoletja: Descartes in Leibniz; Spinozova metafizična teorija; Spinoza in spinozizem v 18. stoletju; Spinoza in spinozistični romani 17. in 18. stoletja; izbrana filozofska gesla iz Baylovega *Historičnega in kritičnega slovarja*; Locke in francoski materializem: materija in mišljenje; Berkeley in filozofija francoskega metafizičnega egoizma; Malebranche, Hume in akavzalna ontologija; Hume in naravna religija; deizem, materializem in skrivni filozofski rokopisi; Diderotova in d'Alembertova *Enciklopedija* in sodobna ideja družbe znanja; Descartesove *Meditacije* in Diderotove *D'Alembertove sanje*; novoveška filozofija in literatura; dediščina razsvetljenstva v britanskem utilitarizmu: Diderot in Bentham; novoveška filozofija in sodobni spekulativni realizem.

Izbrana poglavja iz poststrukturalizma in psihoanalize (6 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Eva D. Bahovec

Vsebina vključuje temeljne koncepte poststrukturalizma in psihoanalize ter širšega konteksta filozofije, literarne teorije, lingvistike, zgodovine umetnosti itn.

Glavne tematski sklopi:

Prvi sklop je namenjen predstavitvi nastanka ter razvoja strukturalizma in poststrukturalizma v kontekstu sodobne filozofije, fenomenologije, eksistencializma, kritične teorije ipd. ter v širšem okviru humanistike.

Drugi tematski sklop je namenjen predstavitvi »strukturalne paradigme« in obrata k jeziku, pomena Ferdinanda de Saussura, Romana Jakobsona, Emila Benvenista idr., vloge Clauda Lévi-

Straussa, pomena navezave na psihoanalizo, Lacanove »vrnitve k Freudu«, Lacanovih temeljnih konceptov itn. ter izteka strukturalne paradigme.

Tretji tematski sklop je namenjen predstavitvi glavnih pojmov poststrukturalizma in psihoanalize, konfrontaciji »strukturalne paradigme« s poststrukturalizmom; predstavitvi pomena Jacquesa Derridaja in njegove kritike strukturalizma, Derridajevega branja Lévi-Straussa, Rousseuja, Marxa, Nietzscheja, Freuda, Heideggra itn., vloge Derridajevih sodelavcev in širšega kroga dekonstrukcije ter njihovega pomena za filozofijo, literaturo, umetnost itn.

Četrti tematski sklop je namenjen natančnejši predstavitvi Derridaja, njegovih glavnih pojmov, kritike metafizike, pomena za literarno teorijo, gledališče, umetnost itn.; predstavitvi Michela Foucaulta, njegove »arheologije vednosti«, genealogije, zgodovine seksualnosti, njegovih glavnih pojmov, Foucaultovega odgovora na vprašanje »Kaj je razsvetljenstvo?« itn.; predstavitvi Gillesa Deleuza, njegovih glavnih pojmov, Deleuzove filozofije in odgovora na vprašanje »Kaj je filozofija?« ter »Kaj je razsvetljenstvo?«, navezave na literarno teorijo, gledališče, film itn.

Peti tematski sklop je namenjen predstavitvi širšega področja poststrukturalizma in psihoanalize, dela Luce Irigaray, Julie Kristeve, Hélène Cixous, Catherine Malabou, Judith Butler, Jacqueline Rose, Shoshane Felman, Jane Gallop idr., njihovega pomena za filozofijo, literarno teorijo, feministično teorijo itn.; predstavitvi pomena skupnega dela Gillesa Deleuza in Félixu Guattarija, pomena antipsihiatrije, antifilozofije, anti-ojdipskega gibanja za razvoj humanistike in za družbeno kritiko.

Šesti tematski sklop je namenjen kritičnemu ovrednotenju glavnih predstavnikov in predstavnic poststrukturalizma in psihoanalize, njihovih vplivov na dediščino razsvetljenstva, pomena za sodobne filozofske, literarne in umetniške itn. smeri ter nasploh za humanistiko in družboslovje.

Izbrana poglavja iz poststrukturalizma in psihoanalize DP (3 KT)

Nosilka: red. prof. dr. Eva D. Bahovec

Vsebina vključuje temeljne koncepte poststrukturalizma in psihoanalize ter širšega konteksta filozofije, literarne teorije, lingvistike, zgodovine umetnosti itn.

Glavne tematski sklopi:

Prvi sklop je namenjen predstavitvi nastanka ter razvoja strukturalizma in poststrukturalizma v kontekstu sodobne filozofije, fenomenologije, eksistencializma, kritične teorije ipd. ter v širšem okviru humanistike.

Drugi tematski sklop je namenjen predstavitvi »strukturalne paradigme« in obrata k jeziku, pomena Ferdinanda de Saussura, Romana Jakobsona, Emila Benvenista idr., vloge Clauda Lévi-Straussa, pomena navezave na psihoanalizo, Lacanove »vrnitve k Freudu«, Lacanovih temeljnih konceptov itn. ter izteka strukturalne paradigme; predstavitvi glavnih pojmov poststrukturalizma in psihoanalize, predstavitvi pomena Jacquesa Derridaja in njegove kritike strukturalizma, vloge in pomena Michela Foucaulta, Gillesa Deleuza ter širšega kroga dekonstrukcije in kritične teorije in njihovega pomena za filozofijo, literaturo, umetnost itn.

Kritična teorija družbe (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Zdravko Kobe

Predmet je namenjen seznanjenju s tradicijo družbenokritične misli, še zlasti marksizma 19. in zgodnjega 20. stoletja (Lukacs), kritične teorije družbe (Horkheimer, Adorno) in strukturalističnega marksizma (Althusser), ter različnimi poskusi njene aktualizacije v 21. stoletju (npr. Postone, Honneth idr.). Predmet skuša obenem ponuditi nastavke za sodobno prakso

kritične misli, ki se ne zaustavi pri kulturnih tvorbah, temveč vključuje analize konkretnih ekonomskih razmerij, njihovih predpostavk in poti, po katerih določajo sodobne oblike subjektivacije.

Ker se določitev vsebine predmeta spreminja, njegovo naravo v večji meri opredeljuje cilj, da se slušatelji skozi obravnavo neke teme po eni strani seznanili z aktualnim stanjem filozofskih raziskav, po drugi strani pa se usposobijo za filozofijo kot družbeno prakso, ki dejavno posega v samorazumevanje in spreminjanje družbe. Med predmetnimi vsebinami, ki se podrobneje določajo z napovedmi predavanj za tekoče leto, izstopajo problematika tradicionalne in kritične teorije, porečevljenja, fetišizma, ideologije, subjektivacije, kritike politične ekonomije, racionalnosti, kapitalizma, neoliberalizma, postfordizma ipd.

Praktična etika (4 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Igor Pribac

Predmet preučuje etična vprašanja, povezana z delovanjem na posameznih področjih (bioetika, okoljska etika, etika državljanstva in socialnih institucij, poslovna etika, etika v znanosti in inženirstvu itd.) in razvija kompetence, potrebne za etično argumentiranje v vsakdanjem življenju.

- Praktična etika kot etika, usmerjena na reševanje odprtih vprašanj.
- Metodološka vprašanja praktične etike (dejstva in vrednote, šole etične misli, načini pristopanja k reševanju vprašanj, miselni eksperimenti itd.).
- Strokovna in etična kompetenca.
- Človekove pravice, javnost in praktična etika.
- Kulturni aspekti praktične etike.
- Vprašanje življenja in smrti (splav, evtanazija, »nauk dvojnega učinka«).
- Gensko inženirstvo, evgenika, krepitev človeka in kloniranje.
- Etični status živali in specizem.
- Delničarski in deležniški model poslovne etike.
- Umetna inteligenca, robotika in etika.
- Biocentrična in antropocentrična okoljska etika.
- Pravičnost okoljskih in zdravstvenih politik ter institucij (vpr. medgeneracijske pravičnosti).
- Internetna etika.

Sodobna metafizika (5 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Vojko Strahovnik

Namen predavanj je seznanjati in posredovati predmet, ki spada med najbolj temeljne s področja teoretične filozofije. Brez metafizične podlage in utemeljitve filozofija ni možna, saj je metafizika način razmišljanja, zmožnost presežnega dojetanja oz. transcendiranja, vendar ne kot kriptoteologija. Sledi prikaz za razumevanje zveze in bistvene razlike med ontologijo in metafiziko, metafiziko in teodicejo ter utopistiko. Predmet opozarja na načelo (metodo), s katerim se vzpostavlja tradicionalna (predmetna) metafizika. Precejšen del predavanj se ukvarja z analizo tistih tendenc v zgodovini filozofije, ki jih povzemamo v zbirni pojem »kritika metafizike« in »poskus odprave metafizike«. Predavanja posredujejo sodobne poskuse aktualizacije metafizike, to je »rehabilitacijo metafizike« na bistveno drugačnih osnovah in predpostavkah, kot so tradicionalne. Gre za možnost in ohranjanje metafizike kot pometafizične metafizike v zdajšnji postmetafizični dobi, za znotrajsvetno (tostransko) metafiziko, ki opušča deduktivno logiko platonskega zasvetovja in kot taka ne uteleša nič absolutnega, trdnega in nespremenljivega.

Pometafizična metafizika ni zagledana več v absolutno gotovost smrti in z njo povezano idejo nesmrtnosti, usmerjena je k življenju in človekovemu prihajanju na svet. Ker nova pometafizična metafizika ni več obrnjena k smrti, ampak k rojstvu, je enopomenskost smrti prenesena v mnogopomenskost življenja.

Sodobna metafizika DP (3 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Vojko Strahovnik

Metafizika kot določen način spraševanja o bivajočem, ki mu ne zadošča samo to, kar je. Razlika med moderno in postmoderno, metafiziko in utopijo. Razlika med pometafizično in postmetafizično mislijo. Kritika metafizike v filozofiji 19. stoletja. Ideja o "smrti" Boga. Ideja o večnem vračanju enakega. Učasovanje bivajočega, pojmovanje cikličnega in linearnega razvoja glede pojma napredka. Ideja nesmrtnosti, nastop nihilizma, svetost smrti, svetost življenja. Izguba nekaterih tradicionalnih filozofskih predmetnih območij – aktualnost filozofske antropologije, človek kot "animal metaphysicum". Sodobne kritike metafizike v filozofiji 20. stoletja in aktualnost metafizike danes. Poskus rehabilitacije metafizike v sodobni filozofiji na podlagi kritike tradicionalne metafizike. Pozitivna metafizika, negativna metafizika, deduktivna metafizika, induktivna metafizika, dekantirana metafizika. Solidarnost z metafiziko v trenutku njenega sesutja.

Utopija kot anticipirajoča zavest, možnost drugačnosti, kot mišljenje še-ne-bit. Razlika med utopičnim in utopističnim. Bivajoče dojeto kot dejanskost (enérgēia) in kot možnost (dýnamis).

Utopija kot refleksijsko načelo, tj. kot refleksijski kašipot za poteze mišljenja v daljavo in temelj za kritiko zgodovine in kulture. Utopija kot odprta utopija. Utopija in religija, onstranskost religije in dosledna tostranskost utopije. Utopija in distopija. Svoboda in utopija, utopija in metafizika. Kulturotvornost utopije. Antična in renesančna utopistika, razsvetljenstvo in utopija. Zakoreninjenost humanizma v utopiji.

Wittgenstein in sodobna filozofija (5 KT) in Wittgenstein in sodobna filozofija DP (3 KT)

Nosilec: doc. dr. Borut Cerkovnik

Predmet obravnava filozofijo Ludwiga Wittgensteina iz njegovih Filozofskih raziskav in iz del, ki so hkrati z njimi ali/in za njimi nastajala vse do njegove smrti (Opazke k osnovam matematike, Opazke o barvah, O gotovosti ...). Obravnava jo, seveda, tudi »v nasprotju in na ozadju« stališč Logično filozofskega traktata.

Obravnavane teme bodo: narava jezika, narava lastnih imen, pomen, razumevanje, odnos med jezikom in mišljenjem, jezikovne igre, opredeljevanje pojmov v okviru družinske podobnosti (paradigmatski primerki), sledenje pravilom, Wittgensteinova filozofija religije, gotovost in tečajni stavki ...

Obravnavana so tudi nekatera Wittgensteinova meta-filozofska vprašanja, ki bodo vpeta med klasično in terapevtsko interpretacijo njegove filozofske metode: narava in cilj filozofije, prednosti in slabosti gramatične metode v primerjavi z drugimi ...

Predmet sooča Wittgensteinova in wittgensteinska stališča s pomembnimi temami sodobnosti: razlikovanje med védenjem, kako, in védenjem, da skupaj z razlago veččin; epistemske in drugih modalnosti; odnos med jezikom in mišljenjem; teorijska obloženost izkustva in zaznave; umetna inteligenca; mišljenje živali ...

Študenti_ke predstavijo seminarje (45 min) o ponujenih temah v okviru predavanj, ali pa si izberejo svojo temo, ki se navezuje na teme, predstavljene tam, ali pa svoj seminar navežejo na že znane primerjave Wittgensteinovega filozofema s filozofemi drugih sodobnih avtorjev (Quine, Ryle, McDowell, Cavell, Heidegger, Merleau-Ponty ...).

Čustva in spoznanje (3 KT)

Nosilka in izvajalka: red. prof. dr. Olga Markič

Pri predmetu so najprej predstavljena čustva skozi zgodovino filozofije (Aristotel, Descartes, Hume), nato pa jih obravnavamo z vidika sodobnih teorij, ki se osredotočajo na kvalitativne vidike (občutki) in na spoznavne (kognitivne) vidike. Slušatelji spoznajo biološke osnove in skozi socializacijo pridobljene in naučene oblike čustev. Posamezna čustva (strah, ljubezen, sreča, zavist,...) se podrobneje opredelijo in analizirajo ob obravnavi umetniških del. Slušatelji na primerih spoznavajo, kakšna je vloga čustev in spoznavanja pri oblikovanju kulturnega življenja in v procesu vrednotenja in odločanja, še posebej pri vprašanjih etike in estetike.

Študentje pridobijo sposobnost razumevanja različnih vlog čustev: kognitivne vloge, motivacijske vloge, ekspresije kvalitativnih vidikov in vloge vrednotenja pri odločanju. Pridobljeno znanje jim pomaga pri razumevanju kulturnih pojavov in pri oblikovanju lastnih stališč.

Fenomenologija in filozofija religije (6 KT) in Fenomenologija in filozofija religije DP (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje

Predmet posreduje razumevanje osnovnih filozofsko-religioznih kategorij in njihovo smiselno razlikovanje (religiozno občutje, teologija, vera, konfesija, numinozno, sveto, bog, božje).

Študent spozna osnovne zgodovinske premike filozofije religije v evropskem duhovnem prostoru, predvsem glede na temeljno razliko med naravno teologijo, ki je od samega začetka povezana s filozofijo, in teologijo razodetja, ki se osredotoča na fenomenalnost religioznosti zunaj filozofskih postavk, hkrati pa tudi razgrnitev temeljnih razsežnosti svetovnih religij in izpostavitve problema človekove končnosti oziroma smrtnosti.

Fenomenološka in kulturna hermenevtika (5 KT) in Kulturna hermenevtika DP (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Dean Komel

A) Fenomenološka hermenevtika

Filozofsko razvitje situacije sodobnosti mora najprej upoštevati dosežke fenomenološke in hermenevtične filozofije v prejšnjem stoletju ter jih preveriti tako v razmerju do filozofske tradicije kot do aktualne filozofske situacije. Izhodiščni vidik je moderno izkustvo nihilizma, ki filozofiji nalaga, da išče v smeri druge govorice. Interpretativna prisvojitve temeljnih fenomenoloških in hermenevtičnih tekstov tvori tisto osnovo, na podlagi katere se izriše topologija tematskega polja v konceptih »intencionalnosti«, »svetovnosti«, »jezika«, »tekstualnosti«, »diference«, »eksistence«, »zgodovine«, »sodobnosti«, »tehnike«, »umetnosti«. Filozofije pri tem ni mogoče predpostavljati kot gotove vednosti, marveč iz odprte napotnosti mišljenja v sledenju fenomenski govorici.

B) Kulturna hermenevtika

Uvodoma so predstavljeni zgodovinski in sodobni vidik pojmovanja kulture v razmerju do filozofije.

Filozofsko pojmovanje kulture je nadalje obravnavano v razmerju do religije, umetnosti, znanosti in politike. Posebna pozornost je namenjena specifičnosti humanističnih ved, koliko najdejo svoj aplikativni smisel v kulturi. K temu se priključuje obravnava vpliva informacijskih tehnologij na kulturo v njenem družbenem in ustvarjalnem pomenu.

Razumevanje kulture v družbenem kontekstu je danes povezano predvsem s široko problematiko interkulturalnosti, ki terja filozofsko refleksijo pojmovanja identitet in različnosti. K

temu se pridružujejo tudi elementi pop kulture, ki predstavlja prevladujoči način kulturnega posredovanja danes.

Naposled je obravnavan še smisel še smisel ustvarjalnosti, ki se izmika kulturni inštituciji in kaže na njene meje.

Filozofski problemi sodobne logike (3 KT)

Nosilka: doc. Maja Malec, Ph.D. (ZDA)

Predmet se ukvarja s filozofskimi problemi sodobne logike, s čimer so mišljena tako filozofska vprašanja same sodobne logike kot tudi obravnava filozofskih problemov z uporabo metod sodobne logike.

Primer prvega je vprašanje, ali lahko govorimo o eni sami, univerzalni logiki ali pa o množstvu logik, katero je pravilno razumevanje kvantifikatorjev v predikatni logiki ipd. Primer drugega pa so, denimo, semantični paradoksi in problem samonanašanja, vloga pogojnikov in protidejstvenikov v epistemologiji in metafiziki, problematika identitete, resnice v fikciji itd.

Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije (5 KT) in Izbrana poglavja iz nemške klasične filozofije DP (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Zdravko Kobe

Predmet je namenjen poglobljeni obravnavi posameznih poglavij iz nemške klasične filozofije, njenega neposrednega historičnega okolja in odmevov, ki avtorje med Kantom in Heglom navezujejo na aktualno filozofsko diskusijo. Ker se določitev vsebine predmeta spreminja, njegovo naravo v večji meri opredeljuje cilj, da bi se slušatelji skozi podrobno obravnavo neke teme po eni strani seznanili z aktualnim stanjem filozofskih raziskav, z načinom opredeljevanja filozofskih problemov in njihovega reševanja, in da bi se po drugi strani z lastnimi pripravami usposabljali za dejavno poseganje v filozofsko debato. Med predmetnimi vsebinami, ki se podrobneje določajo z napovedmi predavanj za tekoče leto, izstopajo problematika subjektivnosti, negativnosti, pripoznanja, intersubjektivnosti, transcendentalne metode, utemeljitve vednosti, dialektične metode in uma, teorija svobode, moralnosti in npravnosti, zgodovine, družbe in države ipd. Posebno mesto zavzemajo Heglova soočenja s Kantom, Jacobijem, Fichtejem in Schellingom po eni ter neposredni učinki na socialno filozofijo, ki sega vse do sodobne filozofije, na drugi strani.

Sodobni problemi etike (5 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Borut Ošljaj

Predmet *Sodobni problemi etike* posreduje sistematični in kritični vpogled v tiste koncepte sodobne etike ter njihove zgodovinske, filozofske ter splošno svetovnonazorske predpostavke, ki pomenijo transformacijo in pomensko kot tudi problemsko razširitev njenih tradicionalnih tem. Izhodišče predavanj predstavlja celostni premislek kriznega statusa etike in morale v 20. in v začetku 21. stoletja na osnovi upoštevanja njegovih ontoloških, antropoloških, družbenih in etičnih predpostavk. Kratkemu prikazu temeljnih etičnih usmeritev in metodoloških konceptov v 20. stoletju bo sledila predstavitev in kritična nadgradnja etičnih teorij narave, življenja oz. bivajočega, ki celotno tradicijo etike postavljajo pred nove izzive, predvsem pa na nove ontološke in antropološke temelje. Če slednje dosledno mislimo do konca, potem se etika življenja oz. bio-etika izteka v univerzalno etično teorijo, ki v enotnem problemskem in metodološkem polju povezuje doslej ločene etične koncepte človeka in njegovih medosebnih oz. družbenih odnosov na eni ter življenja oz. celote bivajočega na drugi strani. Prav to pa je skupno oz. osrednje strukturno-problemsko ozadje opisanega predmeta.

Izbrane teme sodobnih filozofij (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Janko Lozar Mrevlje

Slušatelji spoznajo vsebine iz širokega nabora disciplinarnih in tematskih področij sodobne filozofije (fenomenologija, analitična filozofija, strukturalizem, poststrukturalizem, psihoanaliza, hermenevtika, zgodovina filozofije, azijske filozofije, ontologija, epistemologija, etika, estetika, antropologija, politična in socialna filozofija, filozofija znanosti ...).

Sodobna moralna filozofija (5 KT) in Sodobna moralna filozofija DP (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Matjaž Potrč

Predmet bo študenta seznanil s temeljnimi razpravami v sodobni moralni filozofiji (teorije in ključni avtorji). Študent bo po opravljenem predmetu podrobno poznal predstavljene pojme sodobne moralne filozofije ter njihov filozofsko-zgodovinski razvoj. Preko obravnave izbranih problemov etike se bo spoznal s poglavitnimi sodobnimi avtorji ter znal povezovati moralno-teoretske vidike njihovih razprav. Poznal bo ontološke, spoznavne in semantične razsežnosti etičnih vprašanj, ki spremljajo etiko, ter jih znal povezovati med seboj.

Sodobna politična filozofija (6 KT)

Nosilec: izr. prof. dr. Igor Pribac

Študenti spoznajo poglavitne teze in odprta vprašanja sodobne politične filozofije. Politična filozofija izpostavlja in preišča temeljna načela, ki upravičujejo posamezne oblike političnih institucij in njihovih ravnanj. Njihova analiza študentu omogoči vzpostavitev kritičnega odnosa do političnih stališč.

Kompleksna politična slika sodobnega sveta se odraža v množstvu modernih političnih teorij in refleksij, ki jih v učnem procesu študentom razgrnemo v sistematični celovitosti, kar jim omogoča kompetentno samostojno presojo političnih stališč in fenomenov. Predmet ponuja, med drugim, problemski uvod v sodobno politično filozofijo: odnos med moralno in politiko; enakost, svoboda in pravičnost kot politične vrline; politična filozofija kot praktična filozofija; Humova kritika naturalizma; opredelitev najpomembnejših sodobnih šol normativne politične filozofije: utilitarizem, komunitarizem, libertalni egalitarizem, libertarizem, teorija državljanstva, multikulturalizem, feminizem, marksizem; in ostale teme.

Filozofija in psihoanaliza (3 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Mladen Dolar

Teoretska psihoanaliza je postala ena od svetovno uveljavljenih smeri v sodobni filozofiji, kulturni teoriji itd. Namen predmeta je, da se študentje temeljito seznanijo z njenimi temeljnimi pojmi; dalje z njeno historično in socialno umestitvijo ter zgodovinskim razvojem od Freuda preko Lacana do današnjih dni; s filozofsko podlago temeljnih pojmov, njihovimi implikacijami tako za zgodovino filozofije kot za sodobne filozofske tokove; dalje s klinično platjo psihoanalize kot toriščem njene prakse; dalje s posegi psihoanalize na številna druga področja, predvsem umetnosti, kulture in interakcij z znanostjo; naposled s psihoanalizo kot socialno in politično teorijo s pomembnimi političnimi nasledki.

Znanost, tehnologija in človeško izkustvo (5 KT) in Znanost, tehnologija in človeško izkustvo DP (3 KT)

Nosilec: doc. dr. Sebastjan Vörös

Predmet se ukvarja z epistemološkimi, etičnimi, eksistencialnimi in družbenimi vidiki odnosa med znanostjo in tehnologijo na eni ter družbo in življenjskim svetom na drugi strani. Na konkretnih primerih iz biologije, nevroznanosti in psihiatrije bodo prikazane priložnosti in nevarnosti, ki jih prinaša vse bolj tesna prepletenost družbe z znanostjo in različnimi tehnologijami za naše dožemanje samih sebi, sočloveka in sveta.

Predmet seznanja študentke in študente s/z:

- vlogo znanosti in tehnologije v sodobni družbi ter spoznavnimi, etičnimi in eksistencialnimi vprašanji, ki jih odpira »poznanstvenje« družbe;
- dvema obrazoma znanosti – kognitivnim (znanost kot spoznavna dejavnost) in socialno-historičnim (znanost kot družbena dejavnost) – ter njunim medsebojnim odnosom;
- odnosom med »znanstveno« (naturalistično) in »izkustveno« (fenomenološko) podobo človeka in sveta;
- vprašanji o odnosu med znanostjo in tehnologijo na eni ter (etičnimi in družbenimi) vrednotami na drugi strani: ali in kako vrednote vplivajo na znanost/tehnologijo ter ali in kako znanost/tehnologija vpliva na vrednote;
- idealom o vrednotno nevtralni znanosti in vprašanjem, ali je tak ideal smiseln, možen in zaželen;
- naravo znanstvenega (spo)znanja in njenim odnosom do drugih oblik (spo)znanja;
- naravo »objektivnosti« in »dejstvenosti«: kaj ta pojma pomenita, kako sta konstituirana, kako to vpliva na naše razumevanje znanosti;
- konkretnimi primeri iz biologije, nevroznanosti in psihiatrije, s katerimi bomo skušali ponazoriti etična in eksistencialna vprašanja o odnosu med znanostjo in družbo;
- vpliv sodobnih tehnologij (genski inženiring, nevrotehnologije itd.) na družbo in življenjski svet.

Didaktika filozofskih praks (4 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Marjan Šimenc

Predmet posreduje vedenje o temeljnih didaktičnih in metodičnih značilnostih posredovanja filozofije, s poudarkom na raznolikosti posredovanja in rabe filozofije in filozofske refleksije na drugih ravneh in v drugačnih oblikah. Pri tem študenti povezujejo teoretična znanja in filozofsko refleksijo s sodobnimi oblikami filozofskih praks in rabe filozofije. Didaktika filozofskih praks tako vključuje poznavanje prevladujočih konceptov poučevanja filozofije in njihovo teoretsko ozadje, analizo odnosa med pojmovanjem filozofije in filozofsko prakso; refleksijo oblik poučevanja filozofije, učnih mesta filozofije po svetu, predvsem pa podrobnejšo seznanjanje z različnimi oblikami filozofske prakse (filozofija z otroki, sokratski dialog, filozofsko svetovanje, filozofija za menedžerje, itd.), njihovo vrednotenje in doseg praktične rabe.

Didaktika filozofije in etike (8 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Marjan Šimenc

Pri predmetu študenti spoznajo temeljne didaktične in metodične značilnosti posredovanja filozofije, s poudarkom na pouku filozofije v gimnazijah. Pri tem študenti povezujejo teoretična znanja in filozofsko refleksijo s praktičnim pedagoškim delom v srednji šoli, se navajajo na

načrtovanje, spremljanje, preverjanje in vrednotenje pouka filozofije in filozofske refleksije ter razvijajo svoj odnos do praktičnega posredovanja filozofije. Študenti tako spoznajo prevladujoče koncepte poučevanja filozofije in njihovo teoretsko ozadje; znajo analizirati odnos med pojmovanjem filozofije in njenim poučevanjem; znajo samostojno razmišljati o ciljih in vsebinah poučevanja filozofije v srednji in osnovni šoli; poznajo oblike poučevanja filozofije, učna mesta filozofije po svetu ter različne oblike filozofske prakse; poznajo teorijo didaktike filozofije, cilje in metode sodobnega posredovanja filozofije in zna o njih samostojno razmišljati. S tem predmet bistveno prispeva k usposobljenosti za samostojno izvajanje pouka filozofije.

Pedagoška praksa (6 KT)

Nosilec: red. prof. dr. Marjan Šimenc

Pedagoška praksa pri filozofiji navaja na sistematično opazovanje pouka filozofije in drugih humanističnih predmetov v osnovnih in srednjih šolah, prispeva k povezovanju teoretičnega znanja s praktičnim pedagoškim delom, navaja na načrtovanje, spremljanje, izvajanje in vrednotenje rednega pouka filozofije in izvenšolskih dejavnosti ter razvijajo odgovornost do

Predstavitev skupnih pedagoških predmetov

Psihologija za učitelje

Nosilki: red. prof. dr. Cirila Peklaj, red. prof. dr. Melita Puklek Levpušček (7 KT)

Pomen psihološke izobrazbe za učitelja. Metode in tehnike proučevanja učnega procesa in spoznavanja učencev.

Razvoj; zorenje in učenje. Nevrofiziološke osnove učenja.

Zakovitosti in teorije psihičnega razvoja (psihoanalitične, kognitivne teorije in teorije socialnega razvoja). Dejavniki razvoja.

Faze psihičnega razvoja. Tempo, individualne razlike, norme razvoja. Govorni in jezikovni razvoj. Adolescenca.

Oblike učenja (učenje s pogojevanjem, učenje spretnosti, besedno učenje, učenje multiplega razlikovanja, učenje pojmov, učenje pravil, principov in zakonitosti, učenje kot reševanje problemov). Pogoji uspešnega učenja. Spodbujanje ustvarjalnosti učencev.

Učenje z opazovanjem, izkustveno učenje, celostno učenje.

Proces učenja. Struktura spomina. Pomnjenje in pozabljanje (teorije in dejavniki pomnjenja in pozabljanja). Transfer učenja. Metaučenje.

Dejavniki šolskega učenja. Fiziološki dejavniki učenja (fiziološke spremembe v adolescenci, zdravje, utrujenost). Psihološki dejavniki učenja (sposobnosti, spoznavni in učni stili, spoznavna struktura, strategije in pristopi k učenju, učna motivacija, osebnostno-čustveni dejavniki, socializacija). Fizikalni in socialni dejavniki učenja.

Sodobna tehnologija in učenje.

Individualne razlike med učenci. Učenci s posebnimi potrebami. Psihološki vidiki diferenciacije in individualizacije pouka.

Struktura in dinamika malih skupin. Komunikacija in vodenje razreda. Razredna in šolska klima. Konstruktivno reševanje medosebnihih konfliktov. Reševanje disciplinskih problemov v šoli. Učiteljeva osebnost. Čustvena inteligentnost.

Oblikovanje stališč in vrednot. Psihološke osnove moralnega razvoja in vzgoje.

Psihološki vidiki preverjanja in ocenjevanja. Načini in oblike preverjanja in ocenjevanja znanja. Metrična in motivacijska funkcija ocenjevanja. Konstrukcija testov znanja.

Didaktika

Nosilec: izr. prof. dr. Damijan Štefanc (5 KT)

I. UVOD V DIDAKTIKO, TEMELJNI POJMI IN KONCEPTI

1. predmet proučevanja didaktike, opredelitev didaktike kot znanstvene discipline
2. razmerje med splošno in posebno didaktiko; didaktika in metodika
3. izobraževanje: opredelitev pojma, razmerje med vednostjo in znanjem, izobraževanjem in vzgajanjem, splošnim in poklicnim / strokovnim izobraževanjem
4. problem razmerja med učenjem in poučevanjem
5. pouk: opredelitev, značilnosti, funkcije in vidiki pouka

II. STRUKTURNI DEJAVNIKI POUKA

6. učitelj: vloga učitelja, polje delovanja, formalne izobrazbene zahteve
7. aktivna vloga učenca pri pouku
8. komunikacija in interakcija pri pouku (med učiteljem in učenci, med učenci)
9. učna vsebina (znanstvenost učne vsebine, sestavine, funkcija, pomen didaktične transformacije in redukcije) in učni cilji (izobraževalni, vzgojni cilji; globalni, etapni, operativni cilji; kritika operativizacije)

III. NAČRTOVANJE, ARTIKULACIJA IN EVALVACIJA POUKA

10. didaktične etape (faze) učnega procesa
11. učne oblike in učne metode; učna sredstva; strategije pouka
12. strategije učnega načrtovanja: učno-vsebinsko, učno-ciljno, razvojno-procesno načrtovanje
13. učna priprava: globalna priprava; letna priprava na ravni šole; učiteljeva letna priprava; etapna priprava; priprava didaktične enote
14. opredelitev didaktičnih načel; temeljne značilnosti in dileme
15. Opredelitev kurikularne evalvacije. Značilnosti in funkcije, modeli in oblike evalvacije.

Pedagogika

Nosilec: red. prof. dr. Robert Kroflič (3 KT)

Področje pedagogike:

Opredelitev osnovnih pojmov:

Pedagogika kot znanost, teorija (filozofija), umetnost in ideologija ter kot aplikativna in sintezna veda. Vzgoja kot intencionalni dejavnik kulture in odnos do socializacije, manipulacije in indoktrinacije.

Šola kot družbena institucija

Šola in ideologija

Šola kot ideološki aparat države in pojav "prikritega kurikulumu." Potencialni ideološki dejavniki v šoli: dejavniki: izobraževalni predmeti, vzgojni predmeti, metode poučevanja, učitelj, razredna-šolska skupnost, kultura šole, obrobni organizacijski okviri. Sistemski ukrepi za zmanjševanje ideoloških pritiskov na javno šolo (pravica do ustanavljanja zasebnih šol, laičnost in avtonomnost javne šole). Etično-strokovna odgovornost učitelja za zmanjševanje ideologije.

Vzgojne dimenzije šolskega programa:

Dualizem vloge šole v sodobni družbi - vzgojni in izobraževalni vidik. Pravni in pedagoški vidik zahteve po oblikovanju vzgojnega koncepta javne šole . Minimalni in maksimalni koncept vzgoje (med preventivno disciplino in odgovorno sintezo vzgoje in izobraževanja). Modeli šolske socializacije (vzgoje): direktni, indirektni in kombinirani.

Šola kot organizacija z jasno postavljenimi pravili in šola kot skupnost. Sodobna načela oblikovanja šolske skupnosti: pravičnost, solidarnost, inkluzivnost. Etični modeli šolske

socializacije: deontološka nasproti diskurzivni etiki, etika pravičnosti, etika skrbi, komunitarijska etika vrednot. Vzgoja v javni šoli med etičnimi in pravnimi okvirji. Upoštevanje temeljnih človekovih pravic in psiholoških pravice otroka v institucionalni vzgoji.

Teoretski in praktični problemi moralne vzgoje:

Razvoj moralnosti med heteronomijo in avtonomijo. Osnovne naloge moralne vzgoje: razvoj socialne kognicije in afektivne sfere osebnosti. Identifikacija kot medij moralne vzgoje. Osnovna načela razvoja moralnega razsojanja. Vzgojni pomen razvoja empatije. Paradoksnost fenomena avtoritete v moderni. Pedagoški eros.

Andragogika

Nosilka: red. prof. dr. Monika Govekar Okoliš (3 KT)

Opredelitev andragogike kot znanosti in njenih temeljnih pojmov:

Pojem odraslosti in življenjska obdobja. Ciljne skupine odraslih. Učenje/izobraževanje odraslih in razlike v učenju/izobraževanju odraslih od učenja/izobraževanja otrok in mladine. Vrste izobraževanja odraslih. Ovire, motivi in motivacija za izobraževanje odraslih. Vzgoja in vrste vzgoje ter prevzgoja odraslih. Socializacija odraslih. Teorija permanentnega izobraževanja ter vseživljenjsko učenje in izobraževanje odraslih.

Izobraževanje odraslih kot potreba družbe, institucij (šol, ljudskih univerz, podjetij, idr.) in potreba posameznika:

Vpliv družbenih sprememb na izobraževanje odraslih. Knowles, Kidd (znanje za preživetje). Institucionalno izobraževanje odraslih. Tough (učni projekti, samostojno izobraževanje odraslih), Titmus idr.. Pomen andragoškega dela in različnih vlog andragoškega sodelavca (vodja, organizator, mentor, animator, svetovalec, inštruktor...).

Operativni učni načrt (kurikulum) za delo in izobraževanje odraslih:

Andragoški cikel. Ugotavljanje potreb po izobraževanju odraslih in načini sestavljanja izobraževalnih programov za odrasle. Programiranje in planiranje izobraževanja odraslih. Viri znanja. Metode izobraževanja odraslih. Oblike izobraževanja odraslih. Pogoji in izvajanje izobraževanja odraslih ter upoštevanje andragoških načel. Vrednotenje (vrste, načini) izobraževanja odraslih. Formalna in neformalna evalvacija.

Profesionalni razvoj odrasle osebe (učitelja, andragoškega strokovnjaka):

Oblikovanje modela osebnega vseživljenjskega izobraževanja in metoda izobraževalne biografija.

Spodbujanje vseživljenjskega izobraževanja in učenja odraslih:

Spodbujanje možnosti in želje po učenju in izobraževanju odraslih. Spodbujanje in lajšanje dostopa do izobraževanja po formalni in neformalni poti. Izboljšanje in širjenje ponudbe izobraževanja. Izboljšanje informiranja, organiziranja, mentoriranja, svetovanja, e-izobraževanja, idr. odraslim.

Opazovalna praksa (2KT)

Opazovalna praksa pri psihologiji za učitelje

Izdelava akcijske raziskave povezane z določenim problemom v razredu (npr. odnosov, komunikacije, vodenja razreda, interakcije v razredu, motivacije...), opazovanje in ugotavljanje individualnih razlik med učenci v načinu učenja, učnih stilih, strategijah, pomoč učencem pri načrtovanju učnih aktivnosti, opazovanje in delo z učenci s posebnimi potrebami (se seznanijo z izdelavo individualiziranih učnih načrtov, s timskim delom pri obravnavi otrok s posebnimi potrebami, vključijo se v individualno pomoč pri delu z učenci v razredu, vključevanje v delo z nadarjenimi učenci, z vlogo učitelja pri odkrivanju, sodelujejo pri delu z nadarjenimi v razredu,

sodelovanje in pomoč učitelju pri izvajanju pouka, spoznajo različne strokovne službe na šoli, njihovo vlogo pri delu šole in pri delu z učenci, spoznavajo različne načine in oblike spremljanja napredka učencev, dajanja povratne informacije učencem, staršem.

Opazovalna praksa pri didaktiki

Vsebina prakse zajema zlasti spoznavanje organizacije dela v vzgojno-izobraževalni ustanovi in spremljanje poteka učnega procesa pri izbranem učnem predmetu (ali dveh). Študent bo v času opravljanja prakse dobil osnovni vpogled v delo ustanove kot celote in v potek dela pri izbranem učnem predmetu. Opravi bo pogovor z vsaj dvema strokovnima delavcema, predvidoma z učiteljem-mentorjem in z enim predstavnikom vodstva šole (ravnatelj, pomočnik ravnatelja, šolski svetovalni delavec). Natančnejšo vsebino prakse in razpored opravljanja posameznih nalog oblikuje študent skupaj z učiteljem-mentorjem pred začetkom prakse. Opazovalna praksa vsebuje 9 pedagoških ur opazovanja pouka pri izbranem učnem predmetu ter 1 pedagoško uro, namenjeno pogovoru o delovanju šolske institucije s predstavnikom vodstva šole.

Opazovalna praksa pri pedagogiki

v okviru priprave na opazovalno prakso študenti dobijo navodila za proučevanje ustrezne pedagoške dokumentacije in opazovanje vzgojne prakse in disciplinskih postopkov na ravni razredne in šolske skupnosti, ob pomoči mentorja natančno opišejo en tipičen vzgojni konflikt in postopke za njegovo razrešitev, s pomočjo predpisane literature pripravijo analizo reševanja opisanega konflikta z vidika upoštevanja različnih etičnih kriterijev in predpisanih postopkov za izrek vzgojnega ukrepa seznanijo se s posebnimi preventivnimi ukrepi za zagotavljanje discipline na ravni razreda oziroma šole in jih s pomočjo mentorja ustrezno ovrednotijo opišejo en primer obravnave učne teme z vidika doseganja vzgojno-socializacijskih ciljev ustreznega predmeta opišejo en potek razredne ure in ga analizirajo z vidika vsebine in vodenja

Opazovalna praksa pri andragogiki

Glede na možen razpoložljiv čas in v dogovoru mentorja na instituciji s študentom, naj bi se izhajalo izmed naštetih vsebin:

Spremljanje andragoškega dela in ustrezne komunikacije mentorja in vseh zaposlenih v instituciji (upoštevanje andragoških načel, vrst, oblik, metod, pogojev, tehnik dela z odraslimi ter potek izvajanja in vrednotenja izobraževanja in dela z odraslimi).

Sodelovanje in pridobivanje praktičnih izkušenj pri načrtovanju, vodenju in izvajanju izobraževanja odraslih na instituciji, šoli (odraslih za dokončanje določenega formalnega ali neformalnega izobraževalnega programa, izobraževanja učiteljev, idr.).

Hospitacije, sodelovanje in pridobitev praktičnih izkušenj pri organiziranju in vodenju andragoških oblik dela z odraslimi glede na njihove potrebe (vodenje sestankov, delavnic, študijskih krožkov, krajših izobraževalnih programov, vodenju diskusij in pri tem vključevanje odraslih v podporo in spodbujanje pridobivanja znanja) in se pri tem seznanijo z načini in oblikami vrednotenja izobraževanja/dela z odraslimi (učitelji in učenci).

Praktične izkušnje z opazovanjem, spremljanjem in sodelovanjem z mentorjem oz. sodelavci institucije pri vodenju, pripravi projektov, raznih prireditvah in koordiniranju institucije s širšim družbenim okoljem (posamezniki, institucijo, lokalno skupnostjo, idr.).

Spoznavanje konkretnih situacij, različnih vlog andragoga in andragoškega sodelavca (izobraževalec, mentor, svetovalac, animator, »prodajalec« izobraževalnih programov, tutor v izobraževanju na daljavo, idr.) ter spoznavanje delovnih procesov znotraj institucije.

Pridobitev znanja o pomenu, možnostih in oblikah stalnega osebnega izobraževanja in spodbujanja lastnega profesionalnega razvoja ter vseživljenjskega učenja in izobraževanja. Uporaba izobraževalne biografije v praksi.

Kritično opazovanje procesa izobraževanja/dela z odraslimi (učitelji, idr.) v določeni instituciji in oblikovanje poročila s prakse z opisom in vrednotenjem dejavnosti, pri kateri je študent sodeloval. Vrednoti se andragoško delo institucije, kompetence mentorja na praksi in kompetence študenta, ki je opravil prakso.

Slovenščina za učitelje

Nosilka: red. prof. dr. Simona Kranjc (4 KT)

- . Vloga in položaj slovenščine v šoli
- . Slovenščina kot jezik pedagoške komunikacije, socialna in funkcijska zvrstnost
- . Odnosni govor; vljudnost in pragmatična jasnost kot merili izbire izraznih sredstev za oblikovanje odnosov v razredu
- . Spoznavni govor: razmerje med trditvami in ponazarjalnim gradivom; opisovanje, pripovedovanje, razlaganje, utemeljevanje; izražanje logičnih razmerij z jezikovnimi sredstvi
- . Sporazumevanje – jezik – besedilo
- . Učiteljeva priprava na govorno nastopanje v razredu; prednosti in pomanjkljivosti slušnega prenosnika; pravorečje in retorika; načela praktične stilistike
- . Vodenje pogovora in sodelovanje v pogovorih, oblikovanje in zastavljanje vprašanj različnih tipov in zahtevnosti
- . Branje in pisanje uradovnih besedil (npr. dopisovanje z ministrstvom, starši)
- . Značilnosti znanstvenega in poljudnoznanstvenega besedila
- . Pisanje strokovnega besedila
- . Jezikovni priročniki, korpusi in drugi elektronski viri ter njihova uporaba
- . Strategije dejavnega poslušanja
- . Bralne učne strategije
- . Usmerjanje učencev pri pripravi na govorno nastopanje in sodelovanje v pogovoru
- . Usmerjanje učencev pri pisanju strokovnega besedila

Humanistika in družboslovje

Nosilci: red. prof. dr. Milica Antić Gaber, izr. prof. dr. Anja Zalta Bratuž, red. prof. dr. Eva Dolar Bahovec, red. prof. dr. Zdravko Kobe, izr. prof. dr. Igor Pribac, (4 KT)

Sociologija:

Predmet postavlja temelje za razumevanje družbe in družbenega, saj študente in študentke seznanja z najpomembnejšimi teoretskimi preseki v zgodovini sociološke misli in z aktualnimi družbenimi problemi in vprašanji. Študentke in študenti se bodo pri tem predmetu seznanili z najbolj vplivnimi sociološkimi pristopi pri obravnavanju posameznih družbenih pojavov in procesov. Poleg tega se bodo tematizirala vprašanja odnosa posameznik – družba; vloga in položaj posameznika v različnih vsakdanjih praksah (s posebnim poudarkom na otroštvu in mladostništvu) ter v različnih družbenih institucijah (s posebnim poudarkom na šoli in družini). Predavanja bodo vključevala tudi analizo osrednjih tem kot so: družbene (ne)enakosti, socialne izključenosti, revščina in socialna politika, s katerimi se srečuje tako posameznik kot tudi družba.

Filozofija:

Vsebina vključuje pregledno predstavitev raznih smeri, področij itn. sodobne filozofije ter filozofskih osnov humanistike in družboslovja, hkrati pa je usmerjena v vsakdanje življenje in vzgojno-izobraževalni proces.

Študentje se seznanijo z osnovnimi pojmi in pojmovnimi konteksti ter razpravami o kulturi, etiki, vzgoji itn. v okvirih eksistencializma, hermenevtike, strukturalizma, post-strukturalizma, psihoanalize, razprav o razsvetljenstvu, postmoderni itn.

Filozofski pojmi, pojmovni konteksti itn. so v nadaljevanju umeščeni tako v razmerje do znanosti, umetnosti, religij itn. kot v razmerje do vsakdanjega življenja in vzgojno-izobraževalnih praks.

Poleg osnovnega seznanjanja s filozofskimi pojmi in pojmovnimi konteksti raznih tradicij je delo usmerjeno v povezovanje in primerjalno ovrednotenje različnih pristopov ter spoznavanje in oblikovanje etičnih razsežnosti itn. Poudarek je dan sprotnemu seznanjanju z nastajajočimi filozofskimi koncepcijami, humanističnimi refleksijami in etičnimi razsežnosti življenja v sodobni kulturi.

Raziskovanje učnega procesa

Nosilci: izr. prof. dr. Jasna Mažgon, red. prof. dr. Cirila Peklaj, red. prof. dr. Valentin Bucik, izr. prof. dr. Gregor Sočan (4 KT)

Poučevanje temelječe na raziskovanju učenju in pouka. Etična vprašanja pri raziskovanju v šoli oz. pri delu z ljudmi. Zakon o varstvu osebnih podatkov.

Teoretične osnove merjenja v družboslovju (merjenje v širšem in ožjem smislu, merjenje v prirodnih in družbenih vedah, indirektno in direktno merjenje, merske lestvice, introspekcija, interpretacija obnašanja, napake merjenja in ocenjevanja)

Načrtovanje raziskave: oblikovanje raziskovalnega vprašanja, proučevanje obstoječe literature (iskanje po različnih baza podatkov), priprava raziskovalne strategije in raziskovalnega načrta, izbira ustrezne raziskovalne metode, zbiranje podatkov, analiza rezultatov, interpretacija ugotovitev.

Raziskovalne metode: opisne, korelacijske, eksperimentalne. Akcijsko raziskovanje.

Opisne metode. Opazovanje: naključno, sistematično (kategorije, lestvice, kodiranje), opazovanje z udeležbo. Beleženje opazovanj (zapiski, avdio, video posnetki). Primeri opazovanja pri pouku.

Eksperimenti. Značilnosti. Spremenljivke. Vrste eksperimentov (z različnimi skupinami, z eno skupino). Kvaziekperimenti. Vzorčenje. Eksperimenti v šoli.

Etnografsko raziskovanje. Raziskovalec kot nosilec sprememb - akcijsko raziskovanje. Značilnosti. Koraki v akcijskem raziskovanju.

Tehnike za zbiranje podatkov. Primarni in sekundarni viri informacij. Kvalitativne tehnike: intervjuji, dnevniki, analiza govora, analiza vizualnih podatkov, analiza delovanja skupin, analiza vsebine. Kvantitativne tehnike: vprašalniki, ankete, ocenjevalne lestvice, preizkusi, testi, lestvice stališč, sociometrični postopki. Uporaba pri načrtovanju pouka, izvajanju učnega procesa, vrednotenju učnega procesa.

Analiza in predstavitev kvalitativnih in kvantitativnih rezultatov. Temeljne metode za opis podatkov in temeljne metode zaključevanja. Obdelava podatkov s programskim paketom SPSS.

Interpretacija in uporaba rezultatov za spreminjanje lastne prakse.

Pravila in načela pisnega komuniciranja in poročanja.